

कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत बियाणे व लागवड
साहित्य योजनेंतर्गत ग्रामबिजोत्पादन योजना सन
२०२२-२३ मध्ये राबविण्याकरिता निधी वितरीत
करण्याबाबत (अनुसुचित जमाती प्रवर्ग)

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : योजना३३२२/ प्र.क्र.१५९/१-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : ३१ मार्च, २०२३.

संदर्भ - १. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. गुनि१/२/एसपीएम/निधीमागणी/१०९५६/२०२३,
दि.२७.०३.२०२३

२. महाबीज अकोला यांचे पत्र क्र.महाबीज/विपणन/२०२२/५५८, दि.०७.१०.२०२२

३. महाबीज अकोला यांचे पत्र क्र.महाबीज/विपणन/२०२२-२३/२४९, दि.२७.०३.२०२३

४. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १०-११/२०२०- SD-VI, दि.२२.०३.२०२३

५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.योजना ३३२२/प्र.क्र.१४६/१-अ, दि.०३.११.२०२२.

६. केंद्र शासनाचा दि.१०.०३.२०२३ रोजीचा ई-मेल

७. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.योजना ३३२२/प्र.क्र.१६१/१-अ, दि.२६.१२.२०२२.

८. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र.बीयुडी-२०२२/प्र.क्र.८/कार्यासन ६,

दि.३१.०३.२०२२.

प्रस्तावना:-

केंद्रीय नियोजन आयोगाने नियुक्त केलेल्या बी.के.चतुर्वेदी समितीच्या शिफारशी केंद्र शासनाने स्विकारलेल्या आहेत. त्यास अनुसरून सर्व केंद्र पुरस्कृत योजनांची पुनर्रचना ६६ केंद्र पुरस्कृत योजनांमध्ये करण्यात आलेली आहे. सन २०१४-१५ मध्ये सदर पुनर्रचित योजनांमधील काही योजना एकत्रित करून अभियानाच्या स्वरूपात राबविण्याचे केंद्र शासनाने निश्चित केलेले आहे. त्यामध्ये राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान (एनएमओइटी) या केंद्र पुरस्कृत अभियानांतर्गत बियाणे लागवड व साहित्य उप-अभियान (एसएमएसपी) राबविण्यात येत आहे.

केंद्र पुरस्कृत कृषि उन्नती योजना अंतर्गत बियाणे व लागवड साहित्य (एस.पी.एम.) (पुर्वीची एस.एम.एस.पी.योजना) ग्रामबिजोत्पादन योजनेच्या सन २०२२-२३ च्या वार्षिक कृती आराखड्यास संदर्भ क्र.०५ वरील दि. ०३.११.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र. ०६ अन्वये मंजूर केलेल्या सुधारित वार्षिक कृती आराखड्यानुसार एकुण रु.६४५२.०४ लक्ष रुपये इतका निधी वित्तीय वर्ष २०२२-२३ करिता उपलब्ध होणार असून त्यामध्ये अनुसुचित जमाती प्रवर्गाच्या एकूण रु. १०९६.८५ लाख निधीच्या कार्यक्रमाचा समावेश आहे. त्याचा सविस्तर तपशील पुढीलप्रमाणे-

(रुपये लाखात)

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा ६० टक्के (२४०१ ए६२८)	राज्य हिस्सा टक्के ४० (२४०१ ए६३७)	एकूण
अनु.जमाती	६५८.११	४३८.७४	१०९६.८५

केंद्र शासनाच्या कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत बियाणे व लागवड उपअभियान या योजनेसाठी अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी २४०१ ए६२८ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (केंद्र हिस्सा) रु.१२००.०० लाख तर २४०१ ए६३७ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (राज्य हिस्सा) रु.५००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

सदर योजनेकरिता पहिल्या टप्प्यात केंद्र हिस्श्याचा रु.११६.९४ लाख व राज्य हिस्श्याचा रु.७७.९६ लाख निधी संदर्भ क्र.०७ वरील शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला असून केंद्र हिस्श्यापोटी रु.१०८३.०६ लाख व राज्य हिस्श्यापोटी रु. ४२२.०४ लाख तरतूद उपलब्ध आहे. केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.०४ वरील दिनांक २२ मार्च, २०२३ च्या पत्रान्वये अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरीता केंद्र हिस्सा (६०%) रु.२१२.१२ लाख उपलब्ध करून दिलेला आहे. त्यास अनुसरून समरूप राज्य हिस्सा (४०%) निधी रु.१४१.४१ लाख होत आहे.

यानुषंगाने कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत बियाणे व लागवड उप अभियानामधून राज्यात ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रम राबविण्यासाठी अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता २४०१ ए६२८ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (केंद्र हिस्सा) रु. २१२.१२ लाख व २४०१ ए६३७ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (राज्य हिस्सा) रु. १४१.४१ लाख असा एकूण रु.३५३.५३ लाख निधी आदिवासी विकास विभागाने संदर्भ क्र.०८ वरील दि.३१.०३.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये या विभागास उपलब्ध करून दिलेला आहे. यानुषंगाने रु. ३५३.५३ लाख इतका निधी कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत बियाणे व लागवड साहित्य योजना ग्राम बिजोत्पादन कार्यक्रम सन २०२२-२३ मध्ये अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी राबविण्याकरीता केंद्र हिस्सा (६० %) रु.२१२.१२ लाख व त्यास समरूप राज्य हिस्सा (४०%) रु. १४१.४१ लाख असा एकूण रु. ३५३.५३ लाख इतका निधी सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षातील उपलब्ध अर्थसंकल्पीय कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेअंतर्गत होणारा खर्च सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

सर्वसाधारण प्रवर्ग :-

केंद्र हिस्सा लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष
मागणी क्रमांक- टी-०५ २४०१. पीक संवर्धन, (०१) (२८) कृषि उन्नती योजना -बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) केंद्र हिस्सा ६० % २४०१ ए६२८ (कार्यक्रम) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक- टी-०५ २४०१. पीक संवर्धन, (०१) (२९) कृषि उन्नती योजना -बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) राज्य हिस्सा ४० % २४०१ ए६३७ (कार्यक्रम) ३३, अर्थसहाय्य

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

- १) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधीन मार्गदर्शक सूचनांनुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावे.
- २) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत.
- ३) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
- ४) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातील अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येईल व सदिग्धता राहणार नाही.
- ५) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- ६) सदर योजनेकरीता प्राप्त झालेला निधी अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी खर्च होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ७) आदिवासी विकास विभागाच्या संदर्भ क्र. ०८ येथील दिनांक ३१ मार्च, २०२३ रोजीच्या शासन निर्णयातील निर्देशांची पूर्तता करण्यात यावी

४. सदर योजनेकरीता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व त्यांच्या कार्यालयातील सहायक संचालक, लेखा-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. सदर निधी खर्च करतांना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/ टेंडर नियामावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/P.W.D. म्यूनिसिपलच्या अधिन राहून/C.V.C.तत्त्वानुसार/CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/नियम/परिपत्रक/तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन निर्णय/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.

६. प्रस्तुतचा शासन निर्णय हा महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका (भाग-१) १९७७ मधील परिच्छेद १४२ व १४४ अन्वये प्रशासकिय विभागांना प्रदान केलेल्या शक्तीनुसार तसेच वित्त विभागाने अनौ.सं.क्र.४२१/२०२३/व्यय-१४,दि.३०.०३.२०२३ अन्वये दिलेल्या मंजूरीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०३३१२११८२५८२०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उमेश चांदिवडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
- ४) प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
- ८) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १०) सहाय्यक संचालक, लेखा -१, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) अवर सचिव, वित्त विभाग (व्यय-१४), मंत्रालय, मुंबई.
- १३) कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) निवडनस्ती (कार्यासन १-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.